نفت و انرژی

هر خانوار ایرانی روزانه یک لیتر مصرف بنزین را کاهش دهد

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تاکید بر اینکه برای کاهش مصرف بنزین نیازمند یاری هموطنان در کشور هستیم گفت: اگر هر خانوار در کشور روزانه تنها یک لیتر مصرف بنزین خود را کاهش دهد، با در نظر گرفتن حدود ۲۰ میلیون خانوار، روزانه حدود ۲۰ میلیون لیتر از مصرف بنزین صرفه‌جویی می‌شود.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، کرامت ویس‌کرمی با اشاره به وضع مصرف بنزین در کشور اظهار کرد: میانگین مصرف روزانه بنزین از ابتدای سال ۱۴۰۵ تاکنون حدود ۱۲۴ میلیون لیتر در روز بوده است که این رقم در مدت مشابه سال گذشته حدود ۱۲۸ میلیون لیتر در روز ثبت شده بود و نشان‌دهنده کاهش حدود ۳ درصدی مصرف بنزین است. وی با اشاره به شرایط جنگی کشور در ماه‌های اخیر و تأثیر آن بر حوزه انرژی افزود: ضرورت دارد در سال ۱۴۰۵ توجه جدی‌تری به مدیریت مصرف سوخت شامل بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی از جمله نفت‌گاز، نفت سفید، گاز مایع (ال‌پی‌جی) و حتی نفت کوره نیز شود.

استفاده بهینه و متناسب با نیاز واقعی

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با تأکید بر اینکه مدیریت مصرف به‌معنای استفاده بهینه و متناسب با نیاز واقعی است گفت: سوخت باید در بخش‌هایی که واقعاً نیاز است استفاده شود و از مصرف غیرضروری جلوگیری شود. ویس‌کرمی درباره راهکارهای مدیریت مصرف بنزین اظهار داشت: یکی از مهم‌ترین راهکارها استفاده بیشتر از حمل‌ونقل عمومی است. در کلان‌شهرها کاهش استفاده از خودروهای تک‌سرنشین و مدیریت ترددهای درون‌شهری می‌تواند نقش مهمی در کاهش مصرف بنزین داشته باشد. وی با اشاره به نقش مردم در مدیریت مصرف سوخت گفت: اگر هر خانوار در کشور روزانه تنها یک لیتر مصرف بنزین خود را کاهش دهد، با در نظر گرفتن حدود ۲۰ میلیون خانوار، روزانه حدود ۲۰ میلیون لیتر از مصرف بنزین صرفه‌جویی می‌شود که عددی قابل توجه و اثرگذار است.

توزیع پایدار سوخت با همراهی بی‌نظیر مردم

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به همراهی مردم در مقاطع حساس کشور تصریح کرد: در مقاطع مختلف ازجمله جنگ ۱۲ روزه سال گذشته و جنگ تحمیلی سوم، هموطنان همکاری بسیار خوبی با مجموعه تأمین و توزیع سوخت کشور داشتند و با صبوری و همراهی خود به عرضه پایدار و بدون وقفه بنزین کمک کردند. وی با تأکید بر اینکه تأمین پایدار سوخت کشور گفت: هم‌اکنون نگرانی دراین‌باره وجود ندارد اما در عین حال لازم است به مدیریت مصرف نیز توجه داشت تا از تحمیل هزینه‌های اضافی برای تأمین سوخت به اقتصاد کشور جلوگیری شود.

سی‌ان‌جی؛ جایگزین راهبردی در کاهش مصرف بنزین

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران افزایش استفاده از سوخت سی‌ان‌جی نیز را یکی از ظرفیت‌های مهم و موثر در کاهش مصرف بنزین عنوان و تأکید کرد: هم‌اکنون بیش از ۲۵۰۰ جایگاه عرضه سی‌ان‌جی در سراسر کشور فعال و حدود ۴ میلیون خودروی دوگانه‌سوز نیز در ناوگان حمل‌ونقل کشور تردد می‌کنند که بخشی از آنها به‌صورت کارخانه‌ای و بخشی نیز به‌صورت کارگاهی دوگانه‌سوز شده‌اند. ویس‌کرمی ادامه داد: ظرفیت عرضه روزانه سی‌ان‌جی در کشور حدود ۳۵ میلیون مترمکعب است در حالی که هم‌اکنون حدود ۱۵ میلیون مترمکعب گاز سی‌ان‌جی در روز مصرف می‌شود و ظرفیت جایگزینی حدود ۲۰ میلیون مترمکعب سی‌ان‌جی، افزون بر مصرف فعلی به جای بنزین در کشور وجود دارد. وی با تأکید بر اینکه نباید اجازه داد با مصرف بی‌رویه، مصرف بنزین در کشور افزایش یابد افزود: انتظار می‌رود خودروهای دوگانه‌سوز به‌ویژه وانت‌بارها و تاکسی‌ها از ظرفیت سی‌ان‌جی استفاده کنند. همچنین طرح تبدیل خودروهای بنزینی به دوگانه‌سوز نیز در حال اجراست که برخی خودروها به‌صورت رایگان تحت پوشش این طرح قرار می‌گیرند.

کاهش یک‌ونیم میلیارد لیتری مصرف نفت‌گاز در ۱۴۰۴

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی در ادامه به تجربه مدیریت مصرف در بخش نفت‌گاز (گازوئیل) اشاره کرد و گفت: سال ۱۴۰۴ با اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف در بخش‌های مختلف غیرنیروگاهی ازجمله حمل‌ونقل، کشاورزی، صنعت، معدن و پروژه‌های عمرانی، مصرف نفت‌گاز نسبت به سال پیش از آن (سال ۱۴۰۳) بیش از یک‌ونیم میلیارد لیتر کاهش یافت. ویس‌کرمی با بیان اینکه این اقدام سبب شد سال گذشته واردات نفت‌گاز نداشته باشیم و در نتیجه حدود یک میلیارد دلار صرفه‌جویی ارزی برای کشور به‌دست آمد تصریح کرد: تجربه موفق مدیریت مصرف در حوزه نفت‌گاز نشان می‌دهد که با اجرای برنامه‌های مشابه می‌توان مصرف بنزین را نیز کنترل و از رشد غیرمتعارف آن با یاری تمامی هموطنان عزیز جلوگیری کرد

آگهی فقدان سند

نظر به اینکه آقای حبیب کمالی نماینده تعاونی اعتبار ثامن الائمه (ع) طی درخواست ۱۶۳۴ مورخه ۱۴۰۵/۰۲/۱۶ اعلام نموده که سند مالکیت تک برگ به شماره ۱۸۸۷۳۴ سری ج سال ۹۶ مربوط به ششدانگ یک دستگاه آپارتمان دوبلکس دارای پلاک ۱/۳۹۵۵ واقع در بخش سه رامهرمز به نام تعاونی اعتبار ثامن الائمه (ع) ثبت و سند مالکیت صادر و تسلیم گردیده و در اثر جابجایی مفقود گردیده است لذا به دستور تبصره یک اصلاحی ماده ۱۲۰ آیین نامه قانون ثبت مراتب جهت اطلاع یک نوبت آگهی می شود که هر کس مدعی انجام معامله یا وجود سند مالکیت نزد خودمی باشد می تواند ظرف مدت ده روز از تاریخ انتشار آگهی اعتراض خود را به این اداره تسلیم دارد و در غیر این صورت پس از سپری شدن مدت قانونی و عدم واخواهی سند مالکیت المثنی بنام مالک صادر خواهد شد. تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۲/۲۷ - شماره م الف: ۱۲/۳۴۱۶

حیدر شاهینی فر - رئیس ثبت اسناد و املاک رامهرمز

افزایش مبلغ کالابرگ به خردادماه می‌رسد؟

لزوم حفظ قدرت خرید مردم

قرار بود افزایش اعتبار کالابرگ تا نیمه اردیبهشت‌ماه اتفاق بیفتد که به دلیل بررسی سناریوهای پیشنهادی در دولت به خردادماه موکول شد این در حالی است که زمان زیادی تا شروع خرداد باقی نمانده و تا این لحظه هنوز خبری درباره میزان افزایش اعتبار کالابرگ منتشر نشده است، درحالی که کارگروه ویژه کالابرگ تشکیل شده و باید دید این افزایش اعتبار با توجه به تورم موجود در ماه آینده عملیاتی می‌شود؟

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، اواخر فروردین‌ماه بود که سخنگوی دولت از بررسی افزایش رقم کالابرگ خبر داد و تاکید کرد که پس از انجام بررسی‌های کارشناسی، اطلاعات تکمیلی در این خصوص اعلام خواهد شد.قرار بود افزایش اعتبار کالابرگ تا نیمه اردیبهشت‌ماه اتفاق بیفتد که به دلیل بررسی سناریوهای پیشنهادی در دولت به خردادماه موکول شد.این در حالی است که تا شروع خردادماه زمان زیادی باقی نمانده و تا این لحظه هیچ خبری درباره افزایش اعتبار کالابرگ یا میزان آن منتشر نشده، اما به تازگی رئیس سازمان برنامه و بودجه از تشکیل کارگروه ویژه کالابرگ خبر داده است. پس از آن یعقوب اندایش - معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - این خبر را تایید و اعلام کرد که وزارت رفاه پیگیر است که این افزایش به اردیبهشت‌ماه برسد و تمام سعی دولت و وزارتخانه این است که در اردیبهشت‌ماه افزایش اعتبار صورت گیرد و اگر به اردیبهشت‌ماه نرسید حتماً در خرداد ماه اعمال خواهد شد. وزیر تعاون نیز از بررسی افزایش اعتبار کالابرگ با توجه به تغییرات نرخ ارز خبر داد و گفت: پیشنهاد افزایش مبلغ کالابرگ به دولت ارائه شده و رئیس جمهوری نیز با توجه به تغییرات نرخ ارز دستور بازنگری را صادر کرده است. وی در گفت‌وگو با رسانه ملی تاکید کرد که دولت و مجلس درصدد هستند بخشی از بار گرانی در جلسه با افزایش مبلغ کالابرگ جبران شود در همین راستا علی بابایی کارنامی - رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس - در یک برنامه تلویزیونی از پیشنهاد دو برابر کردن مبلغ کالابرگ به دولت خبر داد؛ پیشنهادی که به گفته وی دولت هم از آن استقبال کرده و در کارگروهی با حضور دکتر عارف معاون اول رئیس جمهور مورد استقبال قرار گرفته است.البته رئیس کمیسیون اجتماعی درباره موضع سازمان برنامه و بودجه در قبال افزایش اعتبار کالابرگ اینطور توضیح داد که ذات سازمان برنامه این است که سختگیرانه برخورد کند، ولی تاکنون واکنش منفی از آنجا نگرفته‌ایم و همانطور که گفتم دولت موافق است. به گفته بابایی پیشنهاد افزایش دوبرابری اعتبار کالابرگ با هدف ترمیم سفره مردم و بهتر شدن وضعیت اقتصادی خانواده‌ها صورت گرفته و امید است با نگاه مثبت دولت و سران قوا محقق شود.

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس در مورد میزان افزایش اعتبار کالابرگ نیز خاطرنشان کرد: با توجه به محدودیت بودجه ممکن است بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومان برای کالابرگ هر نفر اضافه شود ولی مدنظر ما دوبرابر است و باید قدرت خرید مردم در کالاهای اساسی را حفظ و افت قدرت خرید را جبران کنیم. چند روز بعد عبدالناصر همتی -رئیس کل بانک مرکزی - در گفت‌وگو با صداوسیما تلویحا گفت که افزایش رقم کالابرگ را بررسی می‌کنیم و چنانچه احساس کنیم که نیاز مردم است مطابق شرایط انجام میدهیم اما تاکید کرد که باید بر اساس منابع و مصارف دولت این کار را انجام دهیم.

پیش از این پیمان فلسقی - عضو کمیسیون کشاورزی مجلس - از افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی مبلغ کالابرگ خبرداده و گفته بود: برای تثبیت این موضوع باید قیمت کالاها ثابت بماند اما ایمان زنگنه - سخنگوی معاونت رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون تاکید کرد که بررسی جهت تصمیم‌گیری در کمیسیون‌های تخصصی دولت در دست اجراست و تا قبل از مصوبه مراجع ذیربط، سایر موارد مطروحه در این زمینه در حد گمانه و پیش بینی است؛ لذا افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی مبلغ کالابرگ می تواند به عنوان یک پیشنهاد مطرح باشد، ولی الزاما به این معنا نیست که حتما باید کالابرگ ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش داده شود. طی هفته‌های گذشته قیمت بسیاری از اقلام اساسی و خوراکی از قبیل مرغ، گوشت، تخم مرغ و روغن با تغییر قابل توجهی به لحاظ قیمتی مواجه شده و ارزش اعتبار یک میلیون تومانی کالابرگ را زیر سوال برده است. بر همین اساس دولت دستور بازنگری و اصلاح مبلغ کالابرگ را متناسب با نرخ تورم صادر کرده تا با افزایش اعتبار کالابرگ بخشی از بار گرانی‌های موجود جبران شود. با توجه به نظرات کارشناسان، نمایندگان مجلس، مسئولان و دولتمردان در خصوص افزایش اعتبار کالابرگ اکنون همه چشم‌ها به سازمان برنامه و بودجه دوخته شده است، که باید دید کارگروه ویژه کالابرگ در این خصوص چه زمانی به نتیجه خواهد رسید، آیا خرداد ماه شاهد افزایش این رقم خواهیم بود؟

سیدحمید پورمحمدی - رئیس سازمان برنامه و بودجه - درباره تامین بودجه کالابرگ گفته است: موضوع معیشت و آسیب‌های وارده به اقشار ضعیف، همواره از دغدغه‌های اصلی دولت و رئیس‌جمهور است و در همین راستا، کارگروه ویژه‌ای مامور شده تا راهکارهای حمایت بیشتر از این اقشار را بررسی کنند؛ به‌گونه‌ای که این حمایت‌ها منجر به آسیب به پایه‌های اقتصادی کشور نشود. وی تاکید کرد: جامعه باید بداند که مدیریت اقتصادی کشور با اتکا به تجربه‌های سخت گذشته، برنامه‌ای منسجم برای عبور از گلوگاه‌های فعلی و رسیدن به نتایج مناسب در حوزه رفاه عمومی دارد و بدنه دولت همه تلاش خود را برای بهبود شرایط تا آخرین حد توان انجام می‌دهد. کارشناسان معتقدند در بحث افزایش اعتبار کالابرگ دو مساله مهم است؛ اول بحث اعتباری و مالی و دوم عرضه و تامین کالاهای اساسی، بنابراین تامین اعتبار مورد نیاز برای افزایش مبلغ کالابرگ باید به دقت مورد بررسی قرار گیرد، زیرا مبلغ ۹۹۶ همتی که در بودجه ۱۴۰۵ پیش‌بینی شده در حد همان یک میلیون تومان ماهانه است و اگر قرار به اضافه شدن این مبلغ باشد باید غیر از این، اعتبار دیگری را هم درنظر گرفت چون جنگ اتفاق افتاده و هزینه‌ها افزایش یافته است. مطابق "آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم" این اختیار به کارگروه ماده ۱۳ داده شده که درباره میزان افزایش اعتبار کالابرگ متناسب با میزان افزایش مبلغ کالاهای مشمول اعتبار تصمیم‌گیری کند در حال حاضر مشخص نیست که میزان افزایش اعتبار کالابرگ در چه بازه‌ای است اما قدر مسلم دولت دستور بازنگری مبلغ کالابرگ را با توجه به شرایط موجود اقتصاد صادر و وزارت تعاون پیشنهادات خود را به کمیسیون‌های تخصصی دولت جهت بررسی ارائه کرده است. بنابراین دولت بر اساس اقتضائات بودجه‌ای و منابع در اختیار، درباره مبلغ کالابرگ تا موعد اعلام شده تصمیم‌گیری خواهد کرد.

رصد دائمی بازار؛ برخورد با احتکار و گران‌فروشی

رئیس اتاق اصناف تهران با بیان اینکه احتکار و گران‌فروشی نیز به شدت رصد و برخورد منطقی با آن انجام می‌شود، گفت: پیگیری مستمری از وضعیت بازار داریم و تلاش می‌کنیم مشکلات جدی به وجود نیاید.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حمیدرضا رستگار، رئیس اتاق اصناف تهران درباره وضعیت تأمین کالاهای اساسی و معیشتی مردم اظهار کرد: به صورت کلی، وضعیت فعلی کالاهای اساسی و معیشتی مردم روال طبیعی دارد. شرایطی که امروز با آن مواجه هستیم شامل جنگ، تحریم و محدودیت‌های دیگر، نتوانسته کشور را از پا درآورد. ما پیش‌تر نیز شرایط سخت را تجربه کرده‌ایم و اکنون نیز نیازمند برنامه‌ریزی دقیق برای اداره امور و جلوگیری از کمبود کالا هستیم. وی افزود: همیشه برخی کالاها به دلیل شرایط جغرافیایی یا نیاز به تنظیم بازار، وارداتی هستند و کشور ما نیز از این قاعده مستثنا نیست. در حال حاضر، کشور در وضعیت پایدار و معمولی قرار دارد، اما تعامل و همکاری میان بخش‌های مختلف اقتصادی برای جلوگیری از هرگونه مشکل ضروری است. رستگار درباره تأثیر مسائل جنگ و تحریم بر اقتصاد گفت: توصیه من این است که تعامل دائمی میان مردم، مسئولان و بخش‌های دولتی و خصوصی برقرار باشد. این تعامل همواره لازم است، اما در شرایط خاص، مانند حوادث غیرمترقبه، اهمیت آن بیش‌تر می‌شود تا کمبود کالا یا مشکلات کسب و کار ایجاد نشود.

ما رصد دقیق و پیگیری مستمری از وضعیت بازار داریم و تلاش می‌کنیم مشکلات جدی به وجود نیاید. رئیس اتاق اصناف تهران افزود: برخی مشکلات دائمی وجود دارد، اما هیچکدام به حدی نیست که کشور را با بن‌بست مواجه کنند. جایگاه جغرافیایی و ارتباطات مرزی ما نیز بسیاری از مسائل را رفع می‌کنند. در این شرایط، همدلی و همکاری میان مسئولان اقتصادی اهمیت بالایی دارد تا مردم دچار مشکلات دیگری نشوند.

رستگار درباره مدیریت بازار گفت: ابتدا باید مراقب باشیم که کمبودی ایجاد نشود و در مرحله بعد، قیمت‌ها کنترل شود تا افزایش غیرواقعی نداشته باشیم. احتکار و گران‌فروشی نیز به شدت رصد و برخورد منطقی با آن انجام می‌شود.

ضرورت اجرای سیاست واردات بدون انتقال ارز

معاون وزیرصمت بر لزوم اجرای سیاست واردات بدون انتقال ارز تأکید کرد و ازتشکیل کارگروه مشترک میان وزارت صمت، بانک مرکزی و سازمان توسعه تجارت برای هماهنگی سیاست‌های صنعتی، تجاری و ارزی خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، رضا انصاری، معاون صنایع عمومی وزیر صنعت، معدن و تجارت در نشست فعالان اقتصادی اصفهان با اشاره به شرایط اقتصادی و محدودیت‌های ارزی کشور گفت: وزارت صمت برای مدیریت منابع ارزی، کالاها و تعرفه‌های وارداتی را در سه گروه «حیاتی»، «ضروری» و «حفظ اشتغال» دسته‌بندی کرده است. بر اساس اعلام اتاق ایران، وی تأکید کرد: تصمیم‌گیری‌ها در شرایط عدم قطعیت کامل انجام می‌شود و به همین دلیل سناریوهای مختلفی برای حفظ تولید و اشتغال طراحی شده است. معاون وزیر صمت همچنین بر ضرورت اجرای سیاست واردات بدون انتقال ارز تأکید کرد و گفت: در صورت عدم پذیرش این سیاست از سوی بانک مرکزی، بخشی از اشتغال و تولید کشور از دست خواهد رفت. انصاری از تشکیل کارگروه مشترک میان وزارت صمت، بانک مرکزی و سازمان توسعه تجارت برای هماهنگی سیاست‌های صنعتی، تجاری و ارزی خبر داد و ابراز امیدواری کرد این هماهنگی‌ها به مدیریت بهتر شرایط اقتصادی کشور منجر شود. همچنین پروین نبائی، مدیرکل دفتر صنایع شیمیایی و پلیمری وزارت صنعت، معدن و تجارت از مشکلات ایجادشده در تأمین مواد اولیه پتروشیمی، از کاهش ظرفیت تولید و عرضه محصولات پتروشیمی در کشور خبرداد. نبائی با بیان اینکه از ابتدای شرایط بحرانی اخیر، کاهش ورودی مواد اولیه به صنایع آغاز شده بود، افزود: وزارتخانه با همکاری انجمن‌های تخصصی، صنایع را بر اساس اولویت به چهار گروه تقسیم‌بندی کرد و در مجموع حدود ۵۰ درصد از سهمیه مواد اولیه کاهش یافت. وی با اشاره به مشکلات واحدهای کوچک تولیدی در خرید مواد اولیه تصریح کرد: در حال پیگیری کاهش ضریب حجم محموله‌ها برای واحدهای کوچک هستیم تا امکان خرید برای این واحدها تسهیل شود. نبائی در پایان خاطرنشان کرد: هماهنگی‌های لازم برای رفع مشکلات خاص برخی واحدهای تولیدی انجام شده و تلاش می‌شود از هفته آینده بخشی از نیازهای این واحدها به‌صورت ویژه تأمین شود

ابطال و تعلیق مجوز ۲۰ مرکز کاریابی بین‌المللی متخلف

دبیر انجمن کاریابی های بین المللی ایران از برخورد قانونی با ۱۷مرکز کاریابی خارجی متخلف در سراسر کشور خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، شهرزاد بیرشک، دبیر انجمن کاریابی های بین المللی ایران با اشاره به وظایف ذاتی مراکز کاریابی خارجی دارای پروانه فعالیت از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اظهار داشت: با توجه به دریافت گزارش‌های مردمی، برخورد با برخی از مراکز که از آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی تخطی کرده‌اند، توسط هیئت‌های استانی موضوع ماده ۴ مصوبه هیئت وزیران صورت گرفته است. وی گفت: در پی این بازرسی‌ها، اکنون مجوز فعالیت بیش از ۱۷مرکز تعلیق شده و مجوز فعالیت ۳مرکز کاریابی خارجی در استان‌های تهران، اصفهان و فارس نیز به طور کامل ابطال گردیده است. دبیر انجمن صنفی کاریابی‌های بین‌المللی ایران در ادامه با تشریح جزئیات این برخوردها، اعلام داشت: بیشتر تخلف این مراکز مربوط به انعقاد قرارداد خارج از وظایف قانونی، دریافت حق‌الزحمه خارج از عرف و قانون و همچنین عدم اجرای تعهدات بوده است.وی افزود: ابطال مجوز فعالیت کاریابی خارجی "کاربین"، کاریابی خارجی "حق و عدالت" و کاریابی خارجی "بهمن آتیه" قطعی شده و از این پس هرگونه فعالیت این مراکز غیرقانونی است: همچنین کاریابی خارجی "آتلانتیس" با رأی قطعی تعلیق گردیده و مجاز به فعالیت نبوده و کاریابی خارجی "شانا" نیز با حکم تعلیق مجوز مواجه شده است. بیرشک با تأکید بر برخورد قاطع با مراکز بدون مجوز، خاطرنشان کرد: انجمن صنفی در راستای وظایف قانونی خود نسبت به شناسایی ۴۹مرکز کاریابی خارجی غیرمجاز در سراسر کشور اقدام کرده است که با هماهنگی پلیس امنیت عمومی (اماکن) از ادامه فعالیت آن‌ها جلوگیری شد؛ همچنین با هماهنگی اداره کل تبلیغات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اقدامات لازم برای مسدود شدن فعالیت این مراکز غیرمجاز در فضای مجازی نیز صورت پذیرفته است.

نگاه روز

بودجه انقباضی؛ ضربه پنهان به عمران و رفاه عمومی

مرتضی ماکنالی

در شرایطی که تورم بیشتر از ناحیه فشار هزینه و محدودیت عرضه شکل گرفته باشد، رشد کمتر از تورم در بودجه عمومی نه تنها به مهار تورم منجر نمی‌شود بلکه قدرت واقعی دولت در اقتصاد را کاهش می‌دهد. نسبت بودجه عمومی به تولید ناخالص داخلی در ایران از حدود ۲۵ درصد در نیمه دهه ۱۳۸۰ به حدود ۱۲ تا ۱۴ درصد در سال‌های اخیر رسیده و نسبت بودجه عمرانی به تولید ناخالص داخلی نیز از حدود ۵۸ درصد در سال ۱۳۸۵ به کمتر از ۲ درصد کاهش یافته است. ارزش به‌روزشده بودجه عمرانی پرداخت‌شده در سال ۱۳۸۵ به قیمت‌های سال ۱۴۰۴ بیش از ۱۵۴۴ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود، در حالی که کل پرداخت عمرانی سال گذشته حتی با تحقق ۱۱۰ درصدی، حدود ۶۴۰ هزار میلیارد تومان بوده است. انقباض بودجه‌ای با کاهش تقاضای موثر، تضعیف خدمات عمومی، افت سرمایه‌گذاری عمرانی و طولانی‌تر شدن طرح‌های زیرساختی، هزینه‌های گسترده‌ای به اقتصاد تحمیل می‌کند.

سیاست‌گذاری اقتصادی در شرایط تورمی، ویژگی‌هایی متفاوت از سیاست‌گذاری در شرایط ثبات قیمت‌ها دارد. وقتی تورم از سطح تک‌رقمی فراتر می‌رود، سیاست‌گذاری نیز دشوارتر می‌شود. در سیاست‌گذاری اقتصادی متناسب با رویکرد جریان متعارف اقتصاد، کنترل تورم بر سایر اهداف مقدم دانسته می‌شود. به همین دلیل، در حوزه سیاست‌گذاری مالی و به‌طور مشخص در زمان تدوین و تنظیم سند بودجه، یکی از سیاست‌های پیشنهادی در شرایط تورمی، کاهش رشد سقف کل بودجه است. از نگاه اقتصاددانان همسو با این رویکرد، اگر سقف بودجه سال بعد نسبت به سقف بودجه سال جاری رشد اندکی داشته باشد یا بدون رشد باقی بماند، می‌توان آن را بودجه‌ای خوب و ضدتورمی دانست و به کلیات آن رأی مثبت داد. هدف از توصیه به اتخاذ این رویکرد، جلوگیری از تشدید کسری بودجه و کاهش نرخ تورم است. با توجه به اینکه در این نگاه، ریشه تورم عمدتاً در سمت تقاضا و رشد نقدینگی جستجو می‌شود، معمولاً به جای توصیه به ایجاد منابع درآمدی جدید یا ارتقای موثر سایر منابع درآمدی دولت، بر کاهش هزینه‌ها تأکید می‌شود. فارغ از اینکه این راهبرد و توصیه سیاستی درست است یا خیر، اجرای چنین توصیه‌ای آثار گسترده‌ای بر اقتصاد و بودجه عمومی دارد. اولین اثر این رویکرد در سیاست‌گذاری مالی، کاهش نسبت بودجه عمومی به تولید ناخالص داخلی و کاهش ارزش حقیقی بودجه عمومی به قیمت‌های ثابت است. به بیان دیگر، با انقباض بودجه، قدرت بودجه عمومی و میزان اثرگذاری آن بر اقتصاد کاهش می‌یابد. یکی از مسئله‌هایی که اغلب مورد غفلت قرار می‌گیرد، هزینه‌های تأمین نکردن منابع مورد نیاز اقتصاد در شرایط تورمی است. در واقع، نگرانی نسبت به آثار تورمی بودجه همواره برجسته است، اما به تبعات انقباض بودجه کمتر توجه می‌شود. اولین هزینه انقباض بودجه، کاهش سطح تقاضا در اقتصاد است. در شرایطی که یک اقتصاد با کمبود تقاضای کل مواجه است و تورم در آن عمدتاً از نوع تورم ناشی از فشار هزینه است، انقباض بودجه به کاهش بیشتر تقاضای کل منجر می‌شود. در هر اقتصادی، تولید و عرضه کالا زمانی انجام می‌شود که تقاضایی برای آن وجود داشته باشد. در صورت نبود یا کمبود تقاضا، پس از تکمیل موجودی انبارها، تولید متوقف خواهد شد. نتیجه توقف تولید نیز کاهش درآمد بنگاه و به تبع آن، کاهش پرداخت دستمزد به نیروی کار یا حتی اخراج نیروی کار است. این کاهش تقاضا از چند ناحیه بر تقاضای کل اثر می‌گذارد. نخست، حقوق و دستمزد کارمندان دولت و نهادهای عمومی وابسته به بودجه سالانه است. رشد حقوق کمتر از نرخ تورم، به کاهش تقاضای موثر این گروه می‌انجامد و در عمل قدرت خرید بخش بزرگی از شاغلان را کاهش می‌دهد. از طرف دیگر، رشد کمتر از تورم در اعتبارات پرداختی برای خدمات عمومی، توان دولت برای خرید کالاها و خدمات را کاهش می‌دهد و اثر آن در افت تقاضای دولت نمایان می‌شود. این سیاست آثار جانبی دیگری نیز دارد که بخشی از آن از حوزه اقتصاد فراتر می‌رود و به حوزه اجتماعی و سیاسی تسری می‌یابد. استمرار انقباض بودجه‌ای به‌تدریج و در بلندمدت، قدرت خرید و سطح رفاه کارمندان دولت و نهادهای عمومی را تضعیف می‌کند و انگیزه فعالیت نیروی انسانی مجرب در دستگاه‌های دولتی و عمومی را کاهش می‌دهد. کاهش رضایت اجتماعی مردم از سطح خدمات دریافتی از دولت در حوزه‌های بهداشت و درمان، تأمین اجتماعی، آموزش و مجموعه خدمات دولتی و عمومی نیز از دیگر تبعات استمرار انقباض بودجه‌ای است. انقباض بودجه‌ای فقط به حوزه حقوق و دستمزد و خدمات اجتماعی محدود نمی‌شود. یکی از عرصه‌های بسیار مهم اثرپذیر از این سیاست، حوزه آموزش و تحقیقات است. سیاست‌های انقباضی تأثیر مستقیمی بر کاهش قدرت مالی دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی دارد و نتیجه آن، کاهش تولید علم و کند شدن روند توسعه دانش است. یکی دیگر از نواحی مهم اثرگذاری سیاست انقباضی، بودجه عمرانی است. دولت با پرداخت بودجه عمرانی، ضمن تأمین حقوق و دستمزد کارگران فعال در طرح‌های عمرانی، متقاضی خرید بسیاری از کالاهای به‌کاررفته در جریان ساخت یک طرح عمرانی می‌شود؛ کالاهایی مانند سیمان، آهن، میلگرد، فولاد، آسفالت، سنگ، لوله، کاشی، سرامیک و بتن. بنابراین نتیجه رشد کمتر از تورم در بودجه عمومی یا انقباض بودجه، کاهش تقاضای موثر در اقتصاد، کاهش قدرت خرید کارکنان دولت و نهادهای عمومی، کاهش تشکیل سرمایه و طولانی‌تر شدن دوره تکمیل طرح‌های عمرانی است. این وضعیت، امکان افزایش تولید و عرضه کل در اقتصاد را با مانع بزرگ رکود تقاضا مواجه می‌کند. این مسئله در بودجه‌های اخیر نیز قابل مشاهده است. سقف قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با رقم ۴ هزار و ۹۶۴ هزار و ۴۵۵ میلیارد تومان بسته شد و سهم بودجه عمرانی از آن ۴۰۰ هزار میلیارد تومان بود. هرچند این رقم نسبت به پیشنهاد اولیه دولت در لایحه افزایش یافت و طبق اطلاعات رسمی، در سال ۱۴۰۴ حتی ۴۰ هزار میلیارد تومان بیش از رقم مصوب به طرح‌های عمرانی پرداخت شد، اما پیشنهاد اولیه دولت برای اعتبارات عمرانی سال ۱۴۰۵ فقط ۴۰۰ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان بود؛ رقمی که نسبت به مصوب سال قبل تقریباً تغییری نداشت و با توجه به تورم ۴۸.۴ درصدی سال ۱۴۰۴، به معنای کاهش شدید ارزش حقیقی اعتبارات عمرانی بود. در نهایت، این رقم در مجلس شورای اسلامی به ۸۱۸ هزار و ۶۵۶ میلیارد تومان افزایش یافت. نگاهی به روند بودجه عمومی در دو دهه اخیر نشان می‌دهد نسبت بودجه عمومی به تولید ناخالص داخلی از حدود ۲۵ درصد در نیمه دهه ۱۳۸۰ به حدود ۱۲ تا ۱۴ درصد در سال‌های اخیر کاهش یافته است. همچنین نسبت بودجه عمرانی به تولید ناخالص داخلی از حدود ۵۸ درصد در سال ۱۳۸۵ به کمتر از ۲ درصد در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ رسید. این نسبت در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ تا حدودی ترمیم شد و به حدود ۲.۷ درصد رسید. محاسبه نسبت بودجه عمرانی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳ نیز همین روند نزولی و نوسانی را نشان می‌دهد. بیشترین بودجه عمرانی پرداخت‌شده از سال ۱۳۸۳ تاکنون، مربوط به سال ۱۳۸۵ است. در آن سال، ۱۴ هزار و ۵۵۷ میلیارد تومان بودجه عمرانی پرداخت شد که پس از کسر تورم سالانه و به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۴، بودجه عمرانی باید به ۱۵۴۴ هزار میلیارد تومان می‌رسید. این در حالی است که حجم کل بودجه عمرانی پرداخت‌شده در سال گذشته با وجود تحقق ۱۱۰ درصدی رقم مصوب، به ۶۴۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. به این ترتیب، ارزش به‌روزشده بودجه عمرانی سال ۱۳۸۵ بیش از ۲.۴ برابر بودجه عمرانی سال ۱۴۰۴ بوده است. بنابراین، در پیش گرفتن سیاست انقباض مالی، سیاستی پرهزینه برای اقتصاد است و تبعات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی زیادی را به اقتصاد و مردم یک کشور تحمیل می‌کند. اتخاذ سیاست انقباضی در شرایطی که عامل اصلی تورم نه از سمت تقاضا و رشد نقدینگی، بلکه از سمت عرضه و فشار هزینه باشد، ضمن اینکه تأثیر محسوسی بر تورم نخواهد داشت، عمده تبعات منفی این سیاست را به جامعه نخواهد داشت، عمده تبعات من تحمیل می‌کند.

در واقع، سیاست انقباض مالی یک اثر مثبت و چندین اثر منفی دارد. در شرایط تورم ناشی از فشار هزینه، اثر مثبت این سیاست نمایان نمی‌شود و تنها تبعات آن بر جای می‌ماند.

zamanagahi@chmail.ir